

İLİMİZDE SANAYİ VE TEKNOLOJİ

Sanayileşme, kalkınmanın temel unsuru olarak kabul edilir. Bir yöreye yatırımları çekebilmek için bazı eksikliklerin giderilmiş olması gerekir. Öncelikli olarak altyapı sorunlarının bitirilmesi gerekmektedir. Yatırımcı hammaddenin temininde kolaylık, pazara yakınlık, işçilik ve enerji maliyetleri gibi birçok faktörü göz önüne alarak en az maliyetle en fazla karlı yatırım yapma isteğinde olur.

İlimiz Mevcut hali ile; tarımsal yapısı, sanayi, maden varlıkları ve hayvansal kaynak potansiyeline bağlı olarak sanayi ve ticarete gelişme göstermiş, olup İmalat sanayi, tarım, hayvancılık ve madencilik sektörü ile ağırlıklı bir ekonomik yapıya sahiptir.

Çankırı'da sanayileşme çabaları 1984 yılında çıkarılan Teşvik Belgeli Destek Unsurları olan Kaynak Kullanımı Destek Fonu ve Teşvik Primi uygulamaları sonucu hız kazanmıştır. Ayrıca Korgun Organize Sanayi Bölgesinin kurulması da sanayileşme hareketine yeni ivmeler kazandırmıştır.

Çankırı Korgun Organize Sanayi Bölgesi sanayileşmenin İlimizdeki düzenli, toplu ve planlı bir şekilde gelişimini sağlamak amacı ile 30 Ocak 1977 tarih ve 7/13037 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile kurulması kabul edilmiştir. İlk kez 1984 yılında Yatırım Programına giren bölge, bugün önemli bir yatırım merkezi haline gelmiştir. Bölge, toplam 73 Hektar alan üzerine 75 adet sanayi parselinden oluşmaktadır. OS Bölgesinde halen çeşitli firmalara 52 adet parsel tahsis edilmiştir. Bölgede halen 26 firma çeşitli sektörlerde 895 çalışanı ile üretim yapmaktadır.

Şabanözü Organize Sanayi Bölgesi 2008 sonu itibariyle alt yapı çalışmaları tamamlanmıştır. 25 adet sanayi parselinden oluşmaktadır. OS Bölgesinde halen çeşitli firmalara 24 adet parsel tahsis edilmiştir. Bölgede halen 16 firma çeşitli sektörlerde 2600 çalışanı ile üretim yapmaktadır.

Çerkeş Organize Sanayi Bölgesi 13 adet sanayi parselinden oluşmaktadır. OS Bölgesinde halen çeşitli firmalara 12 adet parsel tahsis edilmiştir. Bölgede halen 3 firma çeşitli sektörlerde 95 çalışanı ile üretim yapmaktadır.

Faal olmayan Tüzel kişilik kazanmış Kurşunlu Çavundur Organize Sanayi Bölgesi mevcuttur.

Orta İlçemizde Sapağol, Gökçakıl ve Küğün tepeleri mevkiinde yaklaşık 98,7 Hektar büyüklüğündeki alan Çankırı Orta Organize Sanayi Bölgesinin yer seçimi yapılmış Müteşebbis heyeti oluşturulmuş olup Bakanlığımıza tescil için onaya sunulmuştur.

Çankırı – Yakınkent Organize Sanayi Bölgesi 06.12.2012 tarihinde tüzel kişilik kazanarak Çankırı İli Merkez İlçesi Tüney Köyü ile Eldivan ilçesi Hisarcıkayı Köyü ve Büyükhacıbey Köyü sınırlarında 593 Organize Sanayi Bölgesi alan üzerinde kurulmuştur. Konum itibariyle Çankırı'ya 38 km, Ankara Esenboğa Havalimanı'na 70 km, Ankara Şehir Merkezine 90 km, İnebolu Limanı'na 240 km uzaklıkta olup, Çankırı – Ankara Karayolu ve Ankara – Zonguldak demiryolunun hemen yanında bulunmaktadır. 15.06.2012 tarih ve 2012/3305 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe giren yeni teşvik sisteminde Bölgesel Teşvik Kapsamında 5. Bölgede yer alması Çankırı – Yakınkent Organize Sanayi Bölgesi, Başbakanlık Yatırım Destek ve Tanıtım Ajansının da yakından takip ettiği Sumitomo Rubber AKO Lastik ve San. Tic. AŞ nin taşıt lastiği üretim tesisi yatırımı başta olmak üzere birçok yatırımcının ilgi odağı durumundadır.

Bu avantajlarıyla birlikte 593 hektarlık alanıyla Türkiye'deki faal 287 OSB arasında büyüklük olarak 34. sırada yer almaktadır. Büyüklükleri 5 ile 700 dönüm arasında değişen 130 sanayi parseli ile her kapasitedeki yatırıma kapıları açık olan Organize Sanayi Bölgesine şu ana kadar tahsisi yapılan 3 firma tam kapasiteye geçtiğinde 3300 kişilik istihdam yaratacaktır. altyapı çalışmalarının tamamlanması ve yapılacak olan tahsislerle birlikte yaklaşık 10.000 kişilik bir istihdam oluşacağı öngörülmektedir.

Şu anda Sumitomo Rubber AKO firmasına taşıt lastiği üretimi için toplamda 1000 dönümlük 3 parsel tahsis edilmiştir. Firma tam kapasiteye geçtiğinde 2000 kişi çalıştıracaktır. Nisan 2015 te deneme üretimlerine başlayan firmada şu an itibariyle 828 personel çalışmaktadır. Firmanın Temmuz ayında seri üretime geçmiştir.

Organize Sanayi Bölgesi ikinci yatırımcısı olan Alpin Çorap'a ise 88 dönümlük parsel tahsisi edilmiş olup firma tama kapasiteye geçtiğinde 1000 kişi çalıştıracaktır. Firmada inşaat çalışmaları ve Denem Üretimi devam etmekte olup, 2016 yılı Haziran ayında seri üretime geçecektir.

425 dönümlük parselde tahsisini yaptığımız ve Türkiye'nin en büyük akü fabrikası olacak olan AKO Grubuna ait tesis tam kapasiteye geçtiğinde 300 kişi çalıştıracaktır. İnşaat çalışmaları sona yaklaşan tesisin aynı zamanda 2016 yılı başlarında deneme üretime geçmiş bulunmaktadır.

Organize Sanayi Bölgesinin 1. Etapta 387,5 hektarlık alanın yol, su, kanalizasyon, Telekom hatları yapım işleri 2015 yılı Haziran ayında ihale edilmiş olup; aynı ay içerisinde başlayan imalat işleri yılsonu itibariyle % 6.60 oranında tamamlanmıştır.

Organize Sanayi Bölgesinin elektrik temini için TEİAŞ tarafından 100 MVA lık trafo merkezi inşaatı tamamlanmış ve faaliyete geçmiştir.

Ayrıca doğalgaz temini için, 10.01.2014 tarih ve 28885 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Bakanlar Kurulu kapsamında BOTAŞ tarafından 26 km uzaklıktan ana iletim hattı yapımına başlanmıştır. Ana iletim hattı yapımındaki en büyük sorun olan acele kamulaştırma kararı 08.03.2015 tarih ve 29829 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Bakanlar Kurulu Kararı ile onaylanmış ve yapım çalışmaları Temmuz ayında tamamlanmıştır. Doğalgaz kullanımını sağlamak için yapılması gereken RMS-A istasyonu ve doğalgaz şebekesi yapımı için finansal kaynak arayışı devam etmektedir.

Organize Sanayi Bölgesine 22 km uzaklıkta bulunan Koyunbaba Barajı'ndan Bölgemize su temini için ana iletim hattı proje çalışmaları tamamlanmak üzere olup en geç 2017 yılında Bölgemiz günde 10.000 ton kapasitesindeki suya kavuşmuş olacaktır. Bu zamana kadar ise Bölge civarında yapılan sondaj çalışmaları ile Bölgemiz civardaki su kuyularından faydalanmaktadır.

Çok sayıda yatırımcının şimdiden ilgi odağı olan Çankırı–Yakıncık OSB nin altyapı çalışmalarının tamamlanmasıyla birlikte Türkiye'nin sayılı OSB'lerinden birisi olacağı beklenmektedir.

İldeki kamu yatırımları MKE Çankırı Silah Fabrikası ve TCDD Makas Fabrikasıdır. Özel sektör yatırımları il içi sermaye birikimine ve birlikte iş yapmaya dayalı olarak başlamış, ancak olumlu sonuçlar doğurmaması nedeniyle devam etmemiştir. Genelde yatırımlar yatırımcıların kendi sermaye birikimine dayalıdır. Özel sektöre ait tesisler çoğunlukla küçük ve orta ölçekli işletmelerdir.

İlimizde En fazla personel istihdam eden büyük ölçekli özel sektör işletmeler olarak

- ✓ Granito Girarto Granit Ser. Mal.Sanayi İnş. İth..İhr.,Tic.A.Ş (Granit ve Seramik üretimi)
- ✓ Ernamaş Mak. San ve Tic. AŞ. (Elektronik Küçük ev Aletleri)
- ✓ Gelal Çorap San. ve Tic. A.Ş (İthal Marka Spor Çorap)
- ✓ Sumitomo Rubber Ako Lastik Sanayi Ve Ticaret A.Ş (Otomobil Lastik Üretimi)
- ✓ Aytaç Gıda Tic. Sanayi A.Ş,(Kırmızı ve Beyaz Et Üretimi)

İlimizde En fazla personel istihdam eden büyük ölçekli Kamu işletmeleri

- ✓ MKEK Çankırı Silah Fabrikası
- ✓ TCDD Makas Fabrikası

İlk Rafine Tuz;

Merkez ilçemizde % 95 saflıkta ve 800 milyon ton rezervde ham kaya tuzu yatağı bulunmaktadır. Türkiye'nin en büyük 2 (iki) Tuz Fabrikası Çankırı'da bulunmaktadır. Bu fabrikalarda rafine sofralık tuz, medikal tuz ve sanayi tuzu üretilmektedir. Her iki tuz fabrikası da kapasite artırımları için yatırımlarını genişletme çalışması yapmaktadır.

İlk Uçak savar Top yapımı; (MKEK)

Alt yapısı ile Türkiye'nin en büyük silah fabrikasıdır. Çankırı; MKE Silah Fabrikasının üretimi ile Savunma Sanayisinde önemli yere sahiptir. Uçaksavar topları, Çok namlulu silah sistemi, Obüs (panter) Kundağı, Motorlu obüs (fırtına)'nın silah sistemi, tank namlusu için namlucuk adaptasyonu üretimi devam etmektedir.

İlk ve Tek Hızlı Tren Makas Fabrikaları;

Tüm Türkiye, hatta yurt dışı siparişlere de cevap vermek üzere faaliyet gösteren Demiryolu Makası Üretim Tesisi TCDD tarafından, Yüksek Hızlı Tren makaslarını üreten VADEMSAŞ yabancı ortaklı şirket tarafından işletilen tesisler ülkemizin ilk ve tek tesisleridir.

Patlayıcı Ürünler Fabrikaları

Ülkemizde sanayi kümelenmesine örnek teşkil edecek bir sanayileşmedir. Türkiye’de Patlayıcı Ürünler Fabrikaları denince Çankırı Şabanözü İlçesi akla gelmektedir. Bu fabrikalarda üretilen av fişeği, havai fişek, ses mermisi ve Anfo patlayıcıları tüm dünya ülkelerine ihraç edilmektedir. İlimizde bulunan bu sektör, ülkemizin savunma sanayisinde özel sektör açısından temel oluşturması bu sektörün ve bölgenin önemini fazlasıyla artırmıştır. İlçede yerleşik üç fabrikada 187 kişi istihdam edilmektedir.

SANAYİ SİCİL KAYITLARINA GÖRE SANAYİ KURULUŞLARI

KAMU VE ÖZEL SEKTÖR	İŞYERİ SAYISI					İSTİHDAM SAYISI					Sektörel Dağılım 2015 (%)
	2011	2012	2013	2014	2015	2011	2012	2013	2014	2015	
Madencilik	15	14	15	16	15	205	327	197	232	279	2,82
Gıda-Yem	47	41	38	47	49	1400	1458	1708	1627	1655	16,75
Makine-Madeni Eşya	26	24	28	33	34	1686	2393	2865	2741	2876	29,11
Orman Ürünleri-Mobilya	10	4	14	24	26	59	111	364	307	265	2,65
Kimya ve Plastik	9	6	3	7	7	166	47	14	139	1247	12,62
Tekstil-Giyim	10	10	11	11	11	977	743	1454	1225	1628	16,48
İnşaat Malzemeleri	19	51	32	40	37	342	2360	1654	1679	1854	18,77
Kağıt ve Kağıt Ürünleri	1	1	1	6	6	20	20	35	50	75	0,76
TOPLAM	137	151	142	184	185	4855	7459	8291	8000	9879	100,00

SANAYİ SİCİL KAYITLARINA GÖRE KAMU-ÖZEL SEKTÖR DAĞILIMI

	2015 YILI		Dağılım (%)
	İŞ YERİ SAYISI	İSTİHDAM SAYISI	
KAMU SEKTÖRÜ	2	431	4,96
ÖZEL SEKTÖR	183	8265	95,04
TOPLAM	185	8706	100,00

İLİMİZDEKİ ORGANİZE SANAYİ BÖLGELERİ

	MERKEZ YAKINKENT OSB	KORGUN OSB	ŞABANÖZÜ OSB	ÇERKEŞ OSB
Kuruluş Yılı	2012	1977	2005	2002
OSB Büyüklüğü (Dönüm)	5930	730+(genişletilmiş alan 262,6)	570+(genişletilmiş alan 330)	100+(genişletilmiş alan 300)
Sanayi Alanı (Dönüm)	4000	560	339	488
Toplam Sanayi Parsel Sayısı	130	69	24	13
Tahsis Edilen Parsel Sayısı	6	54	24	12
Boş Parsel Sayısı	124	15	0	1
Tesis Sayısı	2	26	16	3
İstihdam	855	895	2600	95

ÇANKIRI İLİ KÜÇÜK SANAYİ SİTELERİ

UNVANI	Toplam İşyeri Sayısı	Boş İşyeri Sayısı	İşyeride Çalışan Ortalama İşçi Sayısı	Doluluk Oranı (%)
Çankırı Merkez KSS	256	0	610	100
Çerkeş KSS	32	0	64	100
Ilgaz KSS	62	2	77	97
Kızılırmak KSS	52	5	82	90
Kurşunlu KSS	31	0	38	100
Şabanözü KSS	59	İnşaat	İnşaat	İnşaat
TOPLAM	492	7	871	98,58

Çalışan Sayısı ve AR-GE

18 sanayi işletmesinin Ar-Ge biriminde 49 personel bulunmaktadır. Ayrıca 67 sanayi işletmesinde kalite kontrol biriminde çalışan 301 personel bulunmaktadır.

ÇANKIRI'NIN YATIRIM AVANTAJLARI SAYILARLA ÇANKIRI

TARİH VE COĞRAFYA

Tarihinde Hitit, Frig, Pers, Roma gibi uygarlık ve imparatorlukların egemenliğinde kalan Çankırı ve yöresi 1082 yılında Emir Karatekin tarafından fethedilerek Türk topraklarına dâhil olmuştur. Osmanlı Döneminde Sancak Merkezi, Liva ve Mutasarrıflık olarak idari bölünüşte yerini alan Çankırı, Cumhuriyet Döneminde Vilayetler İdaresi Konumu ile İl olmuştur. İlimiz, Bat Karadeniz ile İç Anadolu Bölgesinin Orta Kızılırmak Bölümü arasında yer alır. İlin yüzölçümü 7.490 Km²'dir. Rakım, İl Merkezi 750 metre olup, ilçe merkezlerine göre 580 ile 1.260 metre arasında değişmektedir.

TEŞVİK AVANTAJLARI

15.06.2012 tarih ve 2012/3305 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe giren yeni teşvik sistemi 4 farklı uygulamadan oluşmaktadır.

- 1- Genel Teşvik Uygulamaları
- 2- Bölgesel Teşvik Uygulamaları
- 3- Büyük Ölçekli Yatırımların Teşviki
- 4- Stratejik Yatırımların Teşviki

Teşvik uygulamaları açısından illerin gelişmişlik düzeyini göre Çankırı ili 5. bölge içerisinde batıya en yakın ve avantajlı ildir. Yatırımların OSB 'de yapılması halinde devletten teşvik desteği (Doğu ve Güneydoğu bölgesi olan) 6.bölge kapsamında değerlendirilmektedir.

DESTEK UNSURLARI

Katma Değer Vergisi İstisnası:

Teşvik belgesi kapsamında yurt içinden ve yurt dışından temin edilecek yatırım malı makine ve teçhizat için katma değer vergisinin ödenmemesi şeklinde uygulanır.

Gümrük Vergisi Muafiyeti:

Teşvik belgesi kapsamında yurt dışından temin edilecek yatırım malı makine ve teçhizat için gümrük vergisinin ödenmemesi şeklinde uygulanır.

Vergi İndirimi:

Gelir veya kurumlar vergisinin, yatırım için öngörülen katkı tutarına ulaşıncaya kadar, indirimli olarak uygulanmasıdır.

Sigorta Primi İşveren Hissesi Desteği:

Teşvik belgesi kapsamı yatırımla sağlanan ilave istihdam için ödenmesi gereken sigorta primi işveren hissesinin asgari ücrete tekabül eden kısmının Bakanlıkça karşılanmasıdır.

Gelir Vergisi Stopajı Desteği:

Teşvik belgesi kapsamı yatırımla sağlanan ilave istihdam için belirlenen gelir vergisi stopajının terkin edilmesidir. Sadece 6. bölgede gerçekleştirilecek yatırımlar için düzenlenen teşvik belgelerinde öngörülür.

Sigorta Primi Desteği:

Teşvik belgesi kapsamı yatırımla sağlanan ilave istihdam için ödenmesi gereken sigorta primi işçi hissesinin asgari ücrete tekabül eden kısmının Bakanlıkça karşılanmasıdır. Sadece 6. bölgede gerçekleştirilecek bölgesel, büyük ölçekli ve stratejik yatırımlar için düzenlenen teşvik belgelerinde öngörülür.

Faiz Desteği:

Faiz Desteği, teşvik belgesi kapsamında kullanılan en az bir yıl vadeli yatırım kredileri için sağlanan bir finansman desteği olup, teşvik belgesinde kayıtlı sabit yatırım tutarının %70'ine kadar kullanılan krediye ilişkin ödenecek faizin veya kâr payının belli bir kısmının Bakanlıkça karşılanmasıdır.

Yatırım Yeri Tahsisi:

Teşvik Belgesi düzenlenmiş yatırımlar için Maliye Bakanlığınca belirlenen usul ve esaslar çerçevesinde yatırım yeri tahsis edilmesidir.

Katma Değer Vergisi İadesi:

Sabit yatırım tutarı 500 milyon Türk Lirasının üzerindeki Stratejik Yatırımlar kapsamında gerçekleştirilen bina-inşaat harcamaları için tahsil edilen KDV'nin iade edilmesidir.

GENEL TEŞVİK UYGULAMALARI

Teşvik edilmeyecek veya teşviki için aranan şartları sağlayamayan yatırım konuları hariç olmak üzere, asgari sabit yatırım tutarı ve kapasiteler üzerindeki yatırımlar bölge ayrımı yapılmaksızın Genel Teşvik Uygulamaları kapsamında desteklenmektedir.

BÖLGESEL TEŞVİK UYGULAMALARI

Bölgesel Teşvik Uygulamalarında her ilde desteklenecek sektörler, illerin potansiyelleri ve ekonomik ölçek büyüklükleri dikkate alınarak tespit edilmiş olup, bölgelerin gelişmişlik seviyelerine göre yardım yoğunlukları farklılaştırılmıştır. Bu uygulama kapsamında sağlanan destek oran ve süreleri özet olarak aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

BÖLGESEL TEŞVİK UYGULAMALARINDA SAĞLANAN DESTEK UNSURLARI

Destek Unsurları			V.BÖLGE ÇANKIRI
KDV İstisnası			VAR
Gümrük Vergisi Muafiyeti			VAR
Vergi İndirimi	Yatırıma Katkı Oranı (%)	OSB Dışı	40
		OSB İçi	50
Sigorta Primi İşveren Hissesi Desteği	Destek Süresi	OSB Dışı	7 yıl
		OSB İçi	10 yıl
Yatırım Yeri Tahsisi			VAR
Faiz Desteği	İç Kredi		5 Puan
	Döviz / Dövizle Endeksli Kredi		2 Puan
Sigorta Primi Desteği			YOK
Gelir Vergisi Stopajı Desteği			YOK

Bölgesel Teşvik Uygulamaları kapsamında 5. Bölge destekleri ile desteklenecek yatırım konuları şöyledir:

- ✓Bakanlar Kurulu Kararı ile belirlenen Kültür ve Turizm Koruma ve Gelişim Bölgelerinde yapılacak turizm yatırımları,
- ✓Madencilik yatırımları,
- ✓Demiryolu ve denizyolu ile yük veya yolcu taşımacılığına yönelik yatırımlar,
- ✓20 Milyon Türk lirası üzeri belirli ilaç ve savunma sanayi yatırımları,
- ✓Test merkezleri, rüzgar tüneli ve bu mahiyetteki yatırımlar (otomotiv, uzay veya savunma sanayine yönelik olanlar),
- ✓Asgari 50.000 m2 kapalı alana sahip uluslararası fuar yatırımları,
- ✓Özel sektör tarafından gerçekleştirilecek ilk, orta ve lise eğitim yatırımları.
- ✓Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından desteklenen AR-GE projeleri neticesinde elde edilen ürünlerin üretilmesine yönelik yatırımlar.

BÜYÜK ÖLÇEKLİ YATIRIMLARIN TEŞVİKİ

Aşağıdaki 12 yatırım konusu, büyük ölçekli yatırımların teşviki çerçevesinde desteklenmektedir.

BÜYÜK ÖLÇEKLİ YATIRIMLAR

Sıra No	Yatırım Konuları	Asgari Sabit Yatırım Tutarları (Milyon TL)
1	Rafine Edilmiş Petrol Ürünleri İmalatı	1000
2	Kimyasal Madde ve Ürünlerin İmalatı	200
3	Liman ve Liman Hizmetleri Yatırımları	200
4	Motorlu Kara Taşıtlarının İmalatı Yatırımları	
4-a	Motorlu Kara Taşıtları Ana Sanayi Yatırımları	200
4-b	Motorlu Kara Taşıtları Yan Sanayi Yatırımları	50
5	Demiryolu ve Tramvay Lokomotifleri ve/veya Vagon İmalatı Yatırımları	
6	Transit Boru Hattıyla Taşımacılık Hizmetleri Yatırımları	50
7	Elektronik Sanayi Yatırımları	
8	Tıbbi Alet, Hassas ve Optik Aletler İmalatı Yatırımları	
9	İlaç Üretimi Yatırımları	
10	Hava ve Uzay Taşıtları ve/veya Parçaları İmalatı Yatırımları	50
11	Makine (Elektrikli Makine ve Cihazlar Dahil) İmalatı Yatırımları	
12	Metal Üretimine Yönelik Yatırımlar: Maden Kanununda belirtilen IV/c grubu metalik madenlerin cevher ve/veya konsantresinden nihai metal üretimine yönelik yatırımlar (bu tesislere entegre madencilik yatırımları dahil)	

Bu uygulama kapsamında sağlanan destek oran ve süreleri özet olarak aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

BÜYÜK ÖLÇEKLİ YATIRIMLAR İÇİN SAĞLANAN DESTEK UNSURLARI

Destek Unsurları			V.BÖLGE ÇANKIRI
KDV İstisnası			VAR
Gümrük Vergisi Muafiyeti			VAR
Vergi İndirimi	Yatırıma Katkı Oranı (%)	OSB Dışı	50
		OSB İçi	60
Sigorta Primi İşveren Hissesi Desteği	Destek Süresi	OSB Dışı	7 yıl
		OSB İçi	10 yıl
Yatırım Yeri Tahsisi			VAR
Sigorta Primi Desteği			YOK
Gelir Vergisi Stopajı Desteği			YOK

Bölgesel veya Büyük Ölçekli Yatırımların Teşviki Uygulamaları kapsamında vergi indirimi ve sigorta primi işveren hissesi desteği açısından bir alt bölge destekleri sağlanacak yatırımlar şöyledir:

- ✓OSB’lerde yapılacak yatırımlar,
- ✓Aynı konuda faaliyet gösteren firmaların sektörel işbirliğine dayalı entegrasyon yatırımları,

STRATEJİK YATIRIMLARIN TEŞVİKİ

İthalat bağımlılığı yüksek olan ara malı veya ürünlerin üretimine yönelik yatırımlar stratejik yatırımların teşviki uygulamaları kapsamında desteklenmektedir. Bu kapsamda desteklenecek olan yatırımların aşağıdaki kriterlerin tamamını sağlamaları gerekmektedir.

- ✓Asgari sabit yatırım tutarının 50 milyon TL olması,
- ✓Yatırım konusu ürünle ilgili yurtiçi toplam üretim kapasitesinin ithalattan az olması,
- ✓Yatırımla sağlanacak asgari katma değer %40 olması (rafineri ve petrokimya yatırımlarında bu şart aranmayacaktır),
- ✓Üretilecek ürünle ilgili toplam ithalat değeri son 1 yıl itibarıyla en az 50 Milyon \$ olması (yurt içi üretimi olmayan mallarda bu şart aranmayacaktır)

Bu uygulama kapsamında sağlanan destek oran ve süreleri özet olarak aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

STRATEJİK YATIRIMLAR İÇİN SAĞLANAN DESTEK UNSURLARI

Destek Unsurları	BÖLGELER					
	I	II	III	IV	V	VI
KDV İstisnası	VAR					
Gümrük Vergisi Muafiyeti	VAR					
Vergi İndirimi	Yatırıma Katkı Oranı (%)					
Sigorta Primi İşveren Hissesi Desteği	Destek Süresi					
Yatırım Yeri Tahsisi	İç Kredi					
Faiz Desteği	Döviz / Döviz Endeksli Kredi					
Sigorta Primi Desteği	10 yıl (Sadece 6. Bölgede Gerçekleştirilecek Yatırımlar İçin)					
Gelir Vergisi Stopajı Desteği	10 yıl (Sadece 6. Bölgede Gerçekleştirilecek Yatırımlar İçin)					
KDV İadesi	VAR (Sadece 500 Milyon TL ve üzeri yatırımlar için)					

COĞRAFİ KONUM AVANTAJLARI

Çankırı 5. bölge doğu illeri içerisinde batıdaki illere özellikle de sanayi ve ticaretin kalbi İstanbul’a, Karadeniz’e ve Başkent’e yakın olması ve bu şehirlerle ulaşım imkânlarının gelişmiş olması çok önemli ölçüde Yatırım önceliğine, yatırım yeri avantajına sahiptir.

ULAŞIM AVANTAJLARI

*KARAYOLLARI

Çankırı-Ankara ulaşımını sağlayan karayolunun duble yol ile bağlı olması, Çankırı- İstanbul karayolu duble yol+otoban yol olması, İlimizden Karadeniz'i, İran'ı ve doğuyu İstanbul'a bağlayan E-80 (D100) devlet yolu ve Anadolu'yu Karadeniz'e bağlayan Ankara-İnebolu Karayolu geçmektedir. Gerede-Samsun Otoyolu yapımı mevcut E-80(D100) Karayoluna paralel geçmesi İstanbul'a ve Samsun'a ulaşımı daha da kolaylaştıracak olması bu karayolları ile yatırımcıyı doğu, batı, kuzey ve güneydeki illerle kolaylıkla ulaşım sağlayabilecektir.

Bazı İllere Olan Uzaklıklar

- ✓ÇANKIRI - ANKARA : 131 km
- ✓ÇANKIRI - ÇORUM :156 km
- ✓ÇANKIRI - İSTANBUL :497 km
- ✓ÇANKIRI - KARABÜK :195 km
- ✓ÇANKIRI - İZMİR :710 km
- ✓ÇANKIRI - KASTAMONU :114 km
- ✓ÇANKIRI - KIRIKKALE :105 km
- ✓ÇANKIRI - BOLU :235 km

Kaynak: Karayolları Genel Müdürlüğü

*DEMİRYOLU

İlimizde, demiryolu ile yolcu ve yük taşımacılığı yapılmaktadır. Ankara-Çankırı-Karabük-Zonguldak hattı arasında yük ve yolcu taşıması yapılan tren seferleri düzenlenmektedir. Çankırı ili Batı Karadeniz ve İç Anadolu arasındaki demiryolu hattı ile özellikle yük taşımacılığı bakımından yatırımcılara kolaylık sağlamaktadır.

*HAVAALANI VE LİMANLAR

Çankırı'da havaalanı bulunmamaktadır. Ancak, İlimiz Ankara Esenboğa Havalimanı'na 100 km (yaklaşık 1 saat) mesafededir. İlimiz, Sinop Limanına yaklaşık 200 Km. Kastamonu (İnebolu) limanlarına 154 Km. mesafededir.

DOĞAL MADEN YATAKLARI AVANTAJLARI:

İlimiz maden yatakları yönünden oldukça zengin bir yapıya sahip olup, bu madenlerin sanayiye dönüşmesi için yatırımcıları beklemektedir. İlimizde bulunan madenler;

*ASBEST (Asb)

Şabanözü (Gümerdiğin, Akkaya Köyleri) Yatağı Tenör : % 1-30 Asbest Lif boyu 0.5-2 mm
Rezerv: 3 850 ton mümkün olup yataklardan geçmiş yıllarda üretim yapılmıştır.

*BAKIR (Cu)

Yapraklı (Geriş, Urvay), Şabanözü (Bakırlı) zuhurları Tenör: % 0.63-6.5 Cu
Rezerv: Zuhur olduğu için rezerve yönelik çalışma yapılmamıştır.

*BENTONİT (Ben)

Şabanözü (Çaparkayı, Hançılı Köyleri), Eldivan (Küçük Hacıbey), Kurşunlu (Beşpınar), İlgaz (Kızılibrik), Çerkeş (Bayındır) yatakları
Kalite :Sondaj, döküm kumu ve ağartma toprağı
Rezerv :Ülkemizin önemli bentonit yataklarının bulunduğu Çankırı'da 2 milyon ton civarında görünür rezerv tespit edilmiştir. Yatakların birçoğu işletilmiş ya da halen işletilmektedir.

*ÇİMENTO HAMMADDELERİ (Çmh)

Kurşunlu-İlgaz

Tenör : -

Rezerv :Rrezerve yönelik çalışma yoktur.

*DİYATOMİT (Diy)

Çerkeş (Akhasan), Orta (Karaağaç, Baştağ) Yatakları

Tenör :% 65-81 SiO₂

Rezerv :1.056.102 ton görünür, 3.713.535 ton muhtemel, 1.493.000 ton mümkün olup Akhasan yatağı işletilmektedir.

*DOLOMİT (Dol)

Eskipazar-Sofular Yatağı Tenör : % 20.73 MgO ve % 30.66 CaO

Rezerv: 236 250 000 ton görünür+muhtemel

*KAYA TUZU (Na)

Merkez-Ballıbağ Köyü Yatağı

Tenör : % 88 NaCl

Rezerv: 808 000 000 ton görünür + muhtemel rezerv vardır. Yatak Tekel tarafından işletilmektedir.

*KİL (Kil)

Orta-Sakarcaören Sahası

Tenör : % 19-36 Al₂O₃ Rezerv: 30 000 000 ton mümkün rezerv

Korgun-Maruf Köy Yatağı

Tenör : % 31-36 Al₂O₃, % 5 Fe₂O₃ Rezerv: 139 000 000 ton görünür rezerv

*MANGANEZ (Mn)

Devres, İlgaz Yatağı

Tenör : % 17.92 Mn Rezerv: 300 ton mümkün olup İlgaz yatağından geçmiş yıllarda 300 ton cevher üretilmiştir.

* MANYEZİT (Mag)

Sarıalan-Alıç Sahası

Tenör : % 42-58 MgO ,%8,26 SiO₂ %1,75 CaO

Rezerv : 862 000 ton görünür, 632 000 ton mümkün rezerv

*MERMER (Mr)

Kurşunlu-Sarıalan Köyü-ÇANKIRI SERPANTİN

Kalite: Orta

Rezerv:1 990 000 m³

Kurşunlu-Çırdak Köyü

Kalite : İyi

Rezerv : 4 153 000 m³ muhtemel rezerv

Kurşunlu-Sarıalan Köyü

Kalite : Orta

Rezerv : 45 000 000 m³ muhtemel rezerv

*PERLİT (Per)

Orta (Kalfat, Eriklibel, Asarözü, Ovacıközü, Salur K., Karagöl, Yenyayla) Yatakları

Kalite : Orta ve düşük

Rezerv : 70 000 000 ton görünür.

*REFRAKTER KİL (kil)

Korgun Sahası

Tenor :PCE 23-31, % 13,70-27,38 Al2O3 Refrakter kil

Rezerv :Toplam 137.127.431 ton görünür refrakter ve kısmen seramik kili (52.465.290 tonu yüksek-orta refrakter kaliteli)

*TALK (Talk)

Merkez (Dünek) ve Ilgaz zuhurları

Tenor : -

Rezerv :Zuhur olduğu için rezerve yönelik çalışma yoktur.

ÇANKIRI İLİ İÇİN SWOT ANALİZİ	
OLUMLU	OLUMSUZ
Güçlü Yönleri	Zayıf Yönleri
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Genç bir nüfusa sahip olunması ✓ Ankara'ya yakın olması ✓ İlin içinden Karadeniz'i İstanbul'a bağlayan Samsun-İstanbul ile İç Anadolu'yu Karadeniz'e bağlayan Ankara-İnebolu yollarının geçmesi ✓ Tarım, hayvancılık potansiyellerinin varlığı ✓ Tarıma dayalı sanayinin gelişebilme olanakları ✓ Zengin maden yataklarının varlığı ✓ Turizm olanaklarının, orman ve termal su kaynaklarının varlığı olarak belirtilebilir. ✓ Zengin maden yataklarının varlığı ✓ İlde kaya tuzu potansiyelinin Türkiye'ye öncülük edebilecek derecede mevcut olması ✓ Deniz ve Hava yolu bağlantı noktalarına yakınlığı	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Alt yapı yetersizliği ✓ İşsizlik ✓ İl dışına göç ✓ Yeraltı ve yerüstü kaynaklarının yeterince değerlendirilememesi ✓ İmalata yönelik özel sektör yatırımlarının yetersizliğidir ✓ Parçalı arazi yapısının varlığı ✓ Geçmişte kurulan çok ortaklı özel sektör yatırımlarındaki başarısızlıklar ✓ Girişimcilik kültürü ile Ar-Ge ve İnovasyona olan ilgilinin yeterince gelişmemiş olması
Fırsatlar	Tehditler
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Son yıllarda kurulmuş ve altyapısı hızlı bir şekilde devam eden yeni OSB'lerin varlığı ✓ En avantajlı Teşvik Bölgesi olması ✓ Organik tarım için uygun koşulların bulunması ✓ Zengin orman varlığı ✓ Sanayi alt yapısındaki gelişmelerden, Küçük Sanayi Sitelerinin varlığı ✓ Organize sanayi bölgelerinin tamamlanarak çok kısa zamanda yatırıma hazır duruma olması ✓ Turizm açısından özellikle dağ, yayla, sağlık turizmlerinin gelişmesini sağlayacak olanaklar şeklinde sayılabilir.	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Kamu desteğinin azalması ✓ Tarım alanlarının amaç dışı kullanılması ✓ Çarpık kentleşme ✓ Erozyon, Deprem ✓ Düşük gelir düzeyi ve yoksulluk ✓ Küçük parçalı tarım arazi yapısı